

ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายเลือกตั้ง ตอนที่ ๑๔

การยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยสิทธิสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง มีดังนี้

๑. กรณีผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งไม่รับสมัครหรือรับสมัครแล้วไม่ประกาศรายชื่อเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง

(๑) ตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ ในกรณีที่ผู้สมัครผู้ใด หรือไม่ประกาศรายชื่อบุคคลใดเป็นผู้สมัคร ให้บุคคลนั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลฎีกา

(๒) บุคคลนั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาภายใน ๗ วัน นับแต่วันไม่รับสมัคร หรือวันประกาศรายชื่อ

(๓) กำหนดเวลาพิจารณาพิพากษาคดี ให้ศาลฎีกาดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกตั้ง ไม่น้อยกว่า ๓ วัน

๒. กรณีผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งประกาศชื่อไปแล้วแต่มีผู้ยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง แล้ววินิจฉัยว่าผู้สมัครไม่มีสิทธิสมัครเนื่องจากขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามให้ถอนชื่อออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง

(๑) ตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ ในกรณีที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หรือผู้สมัครผู้ใดเห็นว่าผู้มีชื่อในประกาศรายชื่อที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งได้ประกาศไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งให้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ประกาศรายชื่อผู้สมัคร ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำวินิจฉัยให้ถอนการรับสมัครของผู้ใด ให้ผู้นั้นมีสิทธิยื่นอุทธรณ์คำวินิจฉัยดังกล่าวต่อศาลฎีกา

(๒) กำหนดเวลาฟ้องคดี ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หรือผู้สมัครยื่นอุทธรณ์คำวินิจฉัยดังกล่าวต่อศาลฎีกาได้ภายใน ๓ วัน นับแต่วันที่ถูกลบการรับสมัคร

(๓) กำหนดเวลาพิจารณาพิพากษาคดีของศาลฎีกาตามมาตรา ๕๑ วรรคสอง ในกรณีที่ศาลฎีกายังมิได้วินิจฉัยเป็นประการใดก่อนวันเลือกตั้ง ให้การพิจารณานั้นเป็นยุติ และให้ดำเนินการเลือกตั้งเป็นไปตามคำสั่งของคณะกรรมการ

๓. กรณีผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งประกาศชื่อไปแล้วแต่เมื่อตรวจสอบแล้วเห็นว่าผู้สมัครไม่มีสิทธิสมัครเนื่องจากขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามจึงขอถอนชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง

(๑) ตามมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ ก่อนวันเลือกตั้งหากผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งตรวจสอบแล้วเห็นว่าผู้สมัครผู้ใดไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาให้ถอนชื่อนั้นออกจากประกาศรายชื่อผู้สมัคร

(๒) ให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาให้ถอนชื่อนั้นออกจากประกาศรายชื่อผู้สมัคร

(๓) กำหนดเวลาพิจารณาพิพากษาคดีของศาลฎีกา ตามมาตรา ๕๒ วรรคสอง เมื่อถึงวันเลือกตั้ง ถ้าปรากฏว่าศาลฎีกายังมิได้วินิจฉัย ให้ดำเนินการเลือกตั้งไปตามประกาศรายชื่อผู้สมัครที่มีผลอยู่ในวันนั้น

การยื่นคำร้องต่อศาลฎีกา มาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดให้ การพิจารณาและมีคำวินิจฉัยของศาลฎีกาเป็นไปโดยรวดเร็วและเที่ยงธรรม ในการนี้ อาจกำหนดให้ศาลชั้นต้นที่มีเขตอำนาจในเขตเลือกตั้งนั้นเป็นผู้รับคำร้องแทนเพื่อจัดส่งให้ศาลฎีกาวินิจฉัย หรืออาจให้ศาลชั้นต้นดังกล่าวเป็นผู้ไต่สวนพยานหลักฐานหรือดำเนินการอื่นที่จำเป็นแทนศาลฎีกาก็ได้

ทางปฏิบัติ เพื่อไม่ต้องให้คู่ความเดินทางมาศาลฎีกาและเพื่อความสะดวกในการพิจารณาของศาลฎีกาซึ่งจะมีคดีเข้ามาพร้อมกันเป็นจำนวนมาก ศาลฎีกาจะกำหนดให้ศาลชั้นต้นที่มีเขตอำนาจในเขตเลือกตั้งรับคำร้องแทนเพื่อจัดส่งให้ศาลฎีกาวินิจฉัย หรือให้ศาลชั้นต้นไต่สวนพยานหลักฐาน หรือดำเนินการอื่นที่จำเป็นแทนศาลฎีกา ให้ศาลชั้นต้นมีหน้าที่และอำนาจในส่วนที่เกี่ยวกับคู่ความหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องเช่นเดียวกับศาลฎีกา และการดำเนินการของศาลชั้นต้นเป็นไปตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาว่าด้วยการพิจารณาและวินิจฉัยคดีเกี่ยวกับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งและการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสิทธิเลือกตั้งในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑

แผนกคดีเลือกตั้งในศาลฎีกา
กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖